

Kommunisták tanácskozása

A József Attila Tudományegyetem 387 kommunisztájának több mint száz küldötte tanácskozott február 7-én az aulában. Az egyetemi párttervezet elnökségében ott volt többek között Tóth István, az MSZMP KB alosztályvezetője, dr. Ozvald Imre, a városi pártbizottság titkára és dr. Koncz János, a megyei pártbizottság osztályvezetője. Az elnöklő dr. Márta Ferencnek, az MSZMP KB tagjának bevezető szavai után az egyetem KISZ-esei és a Ságvári Gyakorló Iskola úttörői köszöntötték a küldötteket.

A pártbizottság beszámolóját az elmúlt négy évben végzett munkáról, illetve a jövő feladatairól dr. Krajkó András titkár ismertette. A beszámoló bevezetőjében szót arról, hogy a felsőoktatási intézményeknek az elmúlt négy évben egyszerre kellett szembenézni a tudomány, az oktatás, a nevelés és az egyetemi élet szinte minden kérdésével. Az alapvető párthatározatok nyomán új programok, szabályzatok készültek. A tudomány-, oktatás- és ifjúsáspolitikai állásfoglalások végrehajtásában a JATE-n vitathatatlan eredményeket érték el. — Az elmúlt négy esztendő változást hozott az egyetem fejlesztésében is, több beruházás kivitelezése megkezdődött, illetve befejeződött, ezek a legakutabb gondokon segítettek is, de a szükséges fejlesztést még nem biztosítják. Legtöbb gondot ma is a helyiségek hiánya okozza. — Az egyetem lehetőségei nem fejlődtek megfelelően a káderutánpótlás szempontjából sem: a fiatalok pályakezdése megnehezült. A követelmények emelkedtek, a szociális gondok pedig sűrűsödnek; az eddigieknél jobban oda kell figyelni megoldásukra!

A beszámoló megállapította, hogy a demokratizmus az egyetemen jelenlévő hatóerővé vált. Hangsúlyozta: a demokratizmus jogok és kötelességek egysége; nemcsak döntések előkészítésében való részvétel, hanem tett, cselekvés, részvétel a végrehajtásban, a munkában. — Az állami és a pártbizottságok között mind egyetemi, mind kari szinten jó elvi és gyakorlati kapcsolatok alakultak ki. Sajnos, ugyanez nem mondható el ilyen egyértelműen a pártbizottságok és szervezetek irányító, ellenőrző tevékenységét.

Folyamatosan és megkülönböztetett gondallal foglalkoztak a tudományegyetemen a beszámolási időszakban az oktató-nevelő munka továbbfejlesztésével, hatékonyságának emelésével. A korszerű képzés céljait és tartalmát meghatározó új programok, tantervek készültek. Mind a BTK-n, mind a TTK-n a figyelem középpontjába a tanárképzés került. Alapelveként vált, hogy az oktatás csak a nevelő munkával együtt hatékony. A nevelési tevékenységet elemezve leszögezték, hogy minden azon fordul meg, hogy az oktatókban mennyire él az igénye, belső kényszere annak, hogy a szakismeret átadása közben az egyéniség és a világnézet formálói is legyenek. A jövőben erre az eddigieknél jobban kell törekedni, s ebben nagyobb felelősség hárul a tanszékvezetőkre is.

Tervezhetőbb, a gyakorlat igényeire közelebb került a tudományos munka, kialakultak fő

irányai, növekedett anyagi bázisa. Gyarapodott a tudományos fokozattal rendelkező oktatók, kutatók száma, kiszélesedtek, tartalmasabbakká váltak nemzetközi kapcsolataink, megélnéült és színvonalasabb lett a tudományos diákkörök tevékenysége — állapította meg a pártbizottság beszámolója. Erősödött az egyetem ilyen irányú kisugárzása környezetére. A következő években a hatékonyság növelésére kell törekedni, tovább kell javítani a tudományos munka tervezését, koordinálását. Jobb kapcsolatokat kell kialakítani a hazai tudományos műhelyekkel.

Az agitációs és propaganda munka helyzetét elemezve a beszámoló megállapította, hogy az elmúlt négy évben sikerrel valósult meg az a cél, hogy a taggyűlések rendszeresen foglalkozzanak ideológiai témákkal. Javult a pártcsoportok ideológiai tevékenysége is. Egyre fontosabb szerepet tölt be az előadásos propagandamunka a KISZ és a kollégiumok életében, de e téren negatív vonásként megemlítendő, hogy a párttagok spontán részvétele az ifjúsági rendezvényeken nem kielégítő, s ez gyengíti az egyéni agitáció lehetőségét. — A párt- és tömegszervezeti oktatás az egyetemen koordináltan és szervezeten valósul meg, formái azonban tovább bővíthetők.

Kitért a beszámoló lapunk munkájának értékelésére is, s a következőket állapította meg: „A Szegedi Egyetem egyértelmű politikai irányultságát megtartva a beszámolási időszakban összességében egyenletes, megbízhatóan jó minőségű lapja volt a három felsőoktatási intézménynek. Törekedett arra, hogy eleven, színes, informatív és elemző, megalapozott és konstruktív kritikát adjon az intézmények életéről. Az utóbbi időben egyre ifjúságcentrikusabbá váló újság azonban az ideológiai-politikai kérdésekkel való jobb és hatékonyabb foglalkozás terén nem tudott a kívánatos mértékben előre lépni, és ebben saját felelősségünk is hangsúlyozni kell. Ahhoz, hogy a Szegedi Egyetem komoly segítségét jelenthessen az egyetemi párt- és KISZ-szervezetek agitációs-propaganda, ideológiai-politikai munkájának hatékonyabbá, színvonalasabbá tételéhez, több effektív támogatást kell nyújtani a szerkesztőségnek, az illetékes testületek belső kezdeményezéseivel, cikk írással, illetve cikkeket íratásával”. Arról is szólt a beszámoló, hogy az egyetemen a káderpolitikai célkitűzések lényegében érvényesülnek, de még nem mindenhol megfelelő a kádermunka hatékonysága. A pártbizottságok több segítséget kell nyújtani a követelményrendszer egységes értelmezéséhez, a követelmények további finomításához és főleg azok következetes érvényesítéséhez.

A továbbiakban a beszámoló a pártélet főbb kérdéseit elemezte. Megállapította, hogy a pártbizottságok lépést tartottak az általános fejlődéssel: a hatékonyabb munkára alkalmasabb, a növekvő feladatokhoz felkészült kollektívák váltak. — A PB és a végrehajtó bizottság munkastílusáról elmondták, hogy fejlődött; színesebbé vált a pártmunka eszköztára, módszerei hatékonyabbak lettek. A pártbizottság és a vb kapcsolata a felsőbb szervekkel szorosabbá, egyre tar-

talmasabbá vált. — Az elmúlt időben növekedett az alapszervezetek önállósága, irányító, ellenőrző szerepe, az intézmény, illetve a karok életében. Erősödött az alapszervezetek eszmei és politikai cselekvési egysége. Javult a pártfegyelm, erősödött a kommuniszták felelőssége. Fokozódott a párttagság részvétele a pártfeladatok, megbízások teljesítésében. De a jövőben erősíteni kell a pártrendszer bírálatát, a szemlékre szót is; a kollektív ellenőrzést és az egyéni felelősséget. Fokozni kell a kommuniszták személyes példamutatását.

A tömegszervezeti munkát taglalva a beszámoló kitért arra, hogy az utóbbi négy évben a KISZ-élet legfőbb új jellemzője az egyetemen kívüli közeleti tevékenység nagymértékű kiszélesedése. Némileg javult a szervezeti élet, jórészt a követelményrendszer hatására, de a tanulmányi és az eszmei-politikai nevelés síkján az előrehaladás nem megfelelő. Sajnos, tért hódított a hallgatók egy részének szemléletében az individualizmus, a könnyen-élés eszményítése, „a tanulás magánügy” elve, több lett a magatartásbeli lezserység. Ezek ellen következetesen fel kell lépni. Az egyetemi KISZ-szervezetnek nagyon fontos feladata a jövőben arra törekedni, hogy az egyéni feladatvállalás rendszerből adódó újszerű lehetőségeket optimálisan kihasználják. Többet kell tenni e téren a tanároknak is. Oktatóink egy részében nem él állandó igényként a hallgatókkal való (tanórán kívüli) rendszeres foglalkozás, s ezen változtatni kell. — Megállapította a beszámoló, hogy hatékonyabbak lettek az egyetemi pártbizottságok és szakszervezeti szervek együttműködésének közvetlen és közvetett formái. További fontos feladat azonban a pártbizottságok, hogy fokozottabban segítse a dolgozók alapvető élet- és munkakörülményeinek javítását szolgáló szakszervezeti munkát.

Az igen alapos, részletes, kritikus és önkritikus beszámolót (aminek itt most csak a leglényegesebb részleteit idéztük) tizenhárom hozzászólás követte. Legtöbbször az egyetemi oktató-nevelő munkáról, a tudományos tevékenységről — s az ezekkel összefüggő problémákról szóltak. Kiemelték a tanárképzés fontosságát; az ifjúság nevelésének hatékonyabbá tételének szorgalmazását; a KISZ-munkának a párttagok által való jobb segítségének szükségességét; a fiatal oktatók anyagi- és lakásgondjai megoldásának sürgető tennivalóit; valamint azt, hogy az egyetemi oktatásban a tudományos kutatómunkának éltető vonásnak kell lennie.

A beszámoló és a kongresszusi irányelvekkel, a szervezeti szabályzatokkal kapcsolatos állásfoglalás elfogadása után a párttervezet megválasztotta a 37 tagú pártbizottságot és a városi párttervezetletről a hét küldöttet. Az új pártbizottság ezt követően megtartotta első ülését és megválasztotta a 9 tagú végrehajtó bizottságot. A pártbizottság titkárává ismét dr. Krajkó András docent választották, a vb tagjai: dr. Bartók Mihály, dr. Égető Emese, dr. Gécseg Ferenc, dr. Nagy Pálné, dr. Székely Sándor, dr. Újvári József, dr. Végh Gyula és dr. Vörös László. A fegyelmi bizottság elnöke dr. Ördög Pirokska.

HEGEDŰS ANDRÁS

Arany, Petőfi, Gárdonyi, Móra művészetének ihletett szavú, örökökön izzó értője és értetője volt; túlzás nélkül szólva: próféta-hevületű tolmácsolója az írott szó varázsos szépségének. Irodalomtörténészként, tanulmányok, életregények szerzőjeként — egyaránt a kivételes képességek közül való...

Szorgos tollal szinte halála percéig a magyar irodalom nagyjairól vallott. Gondolatgazdag, pontos vallomások sorjázta a papíron, s nem hiányzott belőlük — a tudós elmélyültségen felül — a szeretet szava sem. Intellektuálisan minduntalan átsütött a személyes érzelmek nemes hevülete.

S ez nála, az erdős, dombos, népdalokat is termő egykori „gömörországi” félárva bányászfiú mindig természetes életem maradt. Bármilyen fontos állami posztokra is állították — ő mindig megmaradt a beretkei parasztasszony-édesanya igaz érzésekkel s nemes indulatokkal feltöltöztetett fiának — vidám, hasznosan tevékenykedő, póztalan, egyszerű embernek, akinek számára mára természetes életérzés volt az egyszerű, kétkezi emberekhez való tartozás, akinek számára magától értetődő magatartás maradt a másokért való fáradozás, a segítőkészség, a humanum.

Valósággal, a szó igaz értelmében égette el magát — a közért, embertársaiért, az új generációért. Nem ismert megtorpanást, nem mutatott erőtlén csüggedést. Pionír-sors volt az övé, áldozatos — és nagyon-nagyon korán ellobbanó...

Talán édesanyjától látta a példát ehhez az életformához. Hiszen két esztendő volt, amikor apját messzeföldön — Amerikában — maga alá temette az omló bányamély, s édesanyja töretlen szívóssággal, heroikus kitartással kereste meg két kicsiny gyermekének a létminimumhoz szükséges ételmet. Ő maga így vall erről:

„Aranyasszony volt az anyám, mert nemcsak kenyeret keresett, hanem a hajójegy árát is, s a fenyegető adósságot, sőt — amíg a háború tömegsírjába temetkezett nagybőrt fiát siratta — engem engedett a városi iskolák hívó-vonzó világá felé. Ha fejkendő, munkában-nyűtt, földrendező anyát látok, mindig megremeg a lelkem...”

Megremegett a lelkünk halála váratlan híre hallatára. Mert hiszen mennyi minden maradt abban az örökre letett, szorgos író-tollban: „Arany János a katedrán”, „Gárdonyi, a néptanító”, „Móra gyermek- és ifjúkora s pedagógus pályája gondos feldolgozás után, Tolnai Lajos, Móróc Zsigmond, Juhász Gyula, Kaffka Margit és Németh László pedagógiai nézeteit, közoktatás-politikai gondolatait rendszerező munkái, az ifjúsági irodalmat elemző művei és összeállításai után — mennyi, de mennyi tervét döntötte halomra a könyörtelen Végtet... Óréa valóban illenek barátjának, Benjámin Lászlónak

DRIEN KÁROLY

Dr. MAKAI LAJOS

Még alig múlt el egy hónap, hogy tanszékünk szeretett Lajos bácsija megkezdte nyugdíjas életét. Helyesebben csak úgy gondoltuk, hogy számos oly év áll még előtte, amelyek során élvezi majd a 36 éves becsületesen és lelkesedéssel végzett oktató-nevelő és tudományos kutató munka után méltán kijáró pihenést. Nyugalomba vonulása nem szakította el tanszékünkől. Csökkentett óraszámban ugyan, de továbbra is részt vállalt hallgatóink szakdidaktikai oktatásából. Készült a mostani félév megkezdésére, de már nem került sor arra, hogy ismét katedrára álljon. Február 3-án, 61. életévében bekövetkezett hirtelen halála elragadta körünkől.

1914. április 6-án született Bártázasán. Középszkolai és egyetemi tanulmányait Szegeden végezte. Pályáját középszkolai tanárként kezdte. 1952-ben került a József Attila Tudományegyetem Kísérleti Fizikai Intézetébe, ahol középszkolai tapasztalatait felhasználva, a szakdidaktikával behatóan kezdett foglalkozni. Megszerezte az egyetemi doktori címet, majd a szorgalmasan végzett tudományos munkájának eredményeit kandidátusi disszer-

tációjában foglalta össze. Ennek alapján nyerte el a fizikai tudományok kandidátusa fokozatot. Nemcsak kiváló kutató volt a maga szakterületén, de kitűnő pedagógus is, aki tanárnemzedéket nevelt a fizika szeretetére és a lelkes, korszerű oktató-nevelő munkára. Nemcsak a fiatal diplomás tanárok keresték meg gyakorta oktatási problémáikkal, hanem a tapasztalatokkal rendelkező idősebb generáció tagjai is szívesen vettek részt a Makai Lajos által szervezett tanári továbbképzéseken. Munkásságának egy részét megörzi a jelenleg is használatban levő középszkolai fizika tankönyv, több egyetemi jegyzet és igen sok általa tervezett demonstrációs eszköz.

Számos tudományos és társadalmi szervezet választotta tagjává. Eredményes munkáját államunk is elismerte: elnyerte az Oktatásügyi Kiváló Dolgozója címet és a Szocialista Kultúráért emlékérem tulajdonosa volt.

Szomorú szívvel köszöntünk el dr. Makai Lajostól, a szerény, kiegyensúlyozott, segítőkész munkatársától, kedves barátunktól. Emlékét megőrizzük. A búcsúzó munkatársak Kísérleti Fizikai Tanszék

Diákköri konferenciák

(Folytatás az 1. oldalról)

A zsűri tagjainak egybehangzó véleménye szerint akár harminc dolgozat is méltó lett volna a továbbjutásra. A konferencia kitűnő lebonyolítása, illetve megrendezése a IV. évfolyam hallgatóinak odaadó munkáját dicséri, akik a társadalmi munkával szerzett pénzükből fedezték a „müsortűzet” és a dolgozatkiadványok előállítás költségeit.

A Bölcsészettudományi Karon február 6-án öt szekciónban rendezték meg a „házi selejtezőket”. A zsűri döntése értelmében az országos vetélkedőn 52 szegedi hallgató fogja majd felolvasni dolgozatát. A magas színvonalra jellemző, hogy 8 kiemelt első díjra javasolt dolgozat is akadt, a közel 100 munka között.

Az Állam- és Jogtudományi

Pillanatkép a néprajzi diákkör üléséről, ahol többek között Vass Judit ismertette dolgozatát. (Fotó: G. Bárdos)

Karon a Tudományos Diákköri Tanács dr. Kemenes Béla tanszékvezető egyetemi docens elnökletével február 13-án tartott ülést. A tanács döntése értelmében a diákköri üléseken bemutatott és elbírált dolgozatok közül 16 került az országos döntőbe.

A Természettudományi Karon február 17—22. között tartották meg a XII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia természettudományi szekciójának elődöntőit. A zsűri értékelése alapján 56 dolgozat került az április 1—3. között Szegeden rendezendő „döntőbe”.